

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อสำรวจและเปรียบเทียบการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับตัวแปรต่อไปนี้

1. ลักษณะของชายไทยในปัจจุบัน
2. ลักษณะของหญิงไทยในปัจจุบัน
3. ลักษณะที่พึงปรารถนาของชาย
4. ลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิง

โดยมีวิธีการและขั้นตอนการวิจัยดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 จากโรงเรียนในสังกัดกรมการศึกษานานาชาติ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 800 คน เป็นนักเรียนชายและหญิงจำนวนเท่ากัน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ คือ จากนักเรียนชาย จำนวน 200 คน โรงเรียนหญิง 200 คน และจากโรงเรียนสหศึกษา 400 คน เป็นชาย 200 คน และหญิง 200 คน โดยใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratify random sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชายและหญิงจากโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ในสัดส่วนที่เท่ากันในแต่ละตัวแปร ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเพศ ประเภทของโรงเรียน และประเภทยของตัวแปรที่ศึกษา

เพศ	ประเภทของโรงเรียน	ประเภทของตัวแปร				รวม
		ลักษณะของ ย้ายไทย ในปัจจุบัน	ลักษณะของ หญิงไทย ในปัจจุบัน	ลักษณะที่ พึงปรารถนา ของย้าย	ลักษณะที่ พึงปรารถนา ของหญิง	
ย้าย	ย้าย	50	50	50	50	200
	สหศึกษา	50	50	50	50	200
หญิง	หญิง	50	50	50	50	200
	สหศึกษา	50	50	50	50	200
รวม		200	200	200	200	800

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. แบ่งประเภทของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครออกเป็น 3 ประเภทคือ โรงเรียนย่อย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา เพื่อสุ่มเลือกโรงเรียนที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แต่เมื่อพิจารณารายชื่อโรงเรียนทั้งสามประเภทแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าจำนวนโรงเรียนหญิง มีน้อยกว่าโรงเรียนย่อย และโรงเรียนสหศึกษามาก และเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ทั้งสิ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้โรงเรียนหญิงเป็นหลัก คือเมื่อสุ่มได้โรงเรียนหญิงแล้ว จึงคัดเลือกโรงเรียนย่อย และโรงเรียนสหศึกษาที่มีขนาดใกล้เคียงกัน และอยู่ในท้องที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้ได้ตัวโรงเรียนที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมใกล้เคียงกัน และอยู่ในสิ่งแวดล้อมคล้าย ๆ กัน

2. รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการศึกษา

2.1 โรงเรียนหญิง ได้แก่ โรงเรียนสายปัญญา โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย และโรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์

2.2 โรงเรียนย่อย ได้แก่ โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนวัดลูกจันทรวงศ์ และโรงเรียนวัดนวมศรศักดิ์

2.3 โรงเรียนสหศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนหอวัง โรงเรียนยานนาเวศวิทยา คม โรงเรียนนนทรีวิทยา โรงเรียนเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ และโรงเรียนวัดอินทาราม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชนิดและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีอยู่ 4 ชุดด้วยกันได้แก่

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ชายในปัจจุบัน
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้หญิงไทยในปัจจุบัน
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงปรารถนาของชาย
4. แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิง

แบบสอบถามแต่ละชุดจะแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตรประเมินทัศนคติ (rating scale) ประกอบด้วยรายการคุณลักษณะต่าง ๆ จำนวน 97 ลักษณะ ให้ผู้ตอบประเมินว่าแต่ละคุณลักษณะในแบบสอบถามนั้น เป็นลักษณะของชายไทยในปัจจุบัน หรือเป็นลักษณะของหญิงไทยในปัจจุบัน หรือเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของชาย หรือเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิง (ขึ้นอยู่กับชนิดของแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแต่ละชุดจะถามคำถามเดียวเท่านั้นจาก 4 คำถามนี้) เพียงไร ในมาตราตั้งแต่ 1 คือน้อยที่สุด ไปจนถึง 7 คือมากที่สุด โดยที่แบบสอบถามแต่ละชุดจะแตกต่างกันเพียงคำสั่งในแบบสอบถามเท่านั้น ส่วนคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ใช้ในแบบสอบถามจะเป็นคุณลักษณะชุดเดียวกันทั้งหมด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ขั้นตอนและวิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดบทบาททางเพศจากแบบวัดบทบาททางเพศในต่างประเทศ ที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน คือจาก Bem's Sex Role Inventory : BSRI (Bem, 1974), Personal Attribute Questionnaire : PAQ (Spence et al., 1975) และ Adjective Check List : ACL (Heilbrun, 1976) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยนี้

2. รวบรวมคำหรือวลีที่แสดงถึงลักษณะของชายและลักษณะของหญิงจากการทดลองให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท รวม 78 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิด (open end) เกี่ยวกับลักษณะของชายและลักษณะของหญิง โดยให้แต่ละคนตอบแบบสอบถามชุดใดชุดหนึ่ง เพียงชุดเดียวจากแบบสอบถาม 4 ชุดดังนี้

2.1 ในทัศนคติของข้าพเจ้า ผู้ชายไทยในปัจจุบันมีคุณลักษณะ นิสัยใจคอ และิริยาทำทางดังต่อไปนี้ _____.

2.2 ในทัศนคติของข้าพเจ้า ผู้หญิงไทยในปัจจุบัน มีคุณลักษณะ นิสัยใจคอ และิริยาทำทางดังต่อไปนี้ _____.

2.3 ในทัศนคติของข้าพเจ้า ผู้ชายไทยควร มีคุณลักษณะ นิสัยใจคอ และิริยาทำทางดังต่อไปนี้ _____.

2.4 ในที่คณะของข้าพเจ้า ผู้หญิงไทยควรมีบุคลิกลักษณะ นิสัยใจคอ และกิริยา
ท่าทาง ดังต่อไปนี้ _____.

3. ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับบทบาททางเพศในประเทศไทย เพื่อรวบรวมคุณลักษณะที่เป็น
ลักษณะของชายหรือลักษณะของหญิง ตามการรับรู้หรือตามความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่าง ในการ
วิจัยแต่ละเรื่อง

4. รวบรวมคำที่เป็นลักษณะของความเป็นชาย และลักษณะของความเป็นหญิง จากแบบ
วัดบทบาททางเพศในข้อ 1 คือจาก BSRI, PAQ, และ ACL มาพิจารณาความหมายในภาษาไทย
จากการแปลของหลาย ๆ คน แล้วนำคำแปลที่ได้มา เปรียบเทียบกับลักษณะของชายและหญิงที่ได้จาก
วิธีการในข้อ 2 และข้อ 3 โดยสอบถามกับพจนานุกรมและปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางภาษาด้วยวิธีหา
ความเห็นพ้อง (consensus) เพื่อคัดเลือกหรือวลีที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าสื่อความหมายถึง
ลักษณะเดียวกันที่ชัดเจนที่สุด มาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม วัดลักษณะของความเป็นชายและหญิงรวม
ทั้งหมด 97 ลักษณะ ซึ่งอาจแยกออกเป็นลักษณะของชายและลักษณะของหญิงตามมโนทัศน์ของ เอเจนซี/
คณมิวเนี่ยน หรือพฤติกรรมเครื่องมือ/พฤติกรรมการแสดงออก โดยใช้ลักษณะในแบบวัดความเป็นชาย
และแบบวัดความเป็นหญิงตามแบบวัดบทบาททางเพศคือ BSRI, PAQ และ ACL เป็นหลักได้
คุณลักษณะของความเป็นชาย 46 ลักษณะ และคุณลักษณะของความเป็นหญิง 51 ลักษณะ

5. นำคำหรือวลีที่แสดงถึงคุณลักษณะของความเป็นชายและหญิงในข้อ 4 ทั้ง 97 ลักษณะ
มาจัดทำเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของชายไทยในัจจุบัน คุณลักษณะของผู้หญิงไทยในัจจุบัน
คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของชาย และคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของหญิง (ดูภาคผนวก) โดย
มีการ เรียงลำดับคุณลักษณะในแบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย โดยจับฉลาก

6. คุณลักษณะที่ใช้ในแบบสอบถามได้แก่คุณลักษณะต่อไปนี้

ลักษณะของความเป็นข่าย

1. เป็นขี้น่า
2. เป็นอิสระ ไม้ขึ้นกับใคร
3. ฟังตนเองได้
4. เป็นตัวของตัวเอง
5. มั่นใจในตนเอง
6. กล้าพูด กล้าแสดงออก
7. กล้ายืนหยัดในความคิดเห็นของตน
8. ทะเบือทะยาน
9. ยอบยิบบังคับผู้อื่น
10. ยอบบงการขี้น่า หรือมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น
11. กล้าโต้กล้า เสือ กล้า เสี่ยง
12. สดลึนใจได้ง่าย
13. แก้ไขปัญหา เจตปะหน้าได้
14. ควบคุมสติได้ในยามคับขัน
15. เป็ดเมย
16. ก้าวร้าว
17. ยอบการพิท
18. เข้มแข็ง
19. ไม้ท้อแท้ง่าย ๆ
20. มีเหตุผล
21. รอบรู้ ทั้ต่อเหตุการณ์ทั้ว ๆ ไป
22. ยอบแสวงหาความรู้
23. มีไหวพริบดี
24. เฉลียวฉลาด

25. อย่างคิด อย่างประดิษฐ์
26. ขยันหมั่นเพียร
27. คล่องแคล่ว ว่องไว
28. กล้าหาญ
29. ลุ่ม ลอบคอบ
30. รู้จักฉวยโอกาส
31. อย่างพิถีพิถะระห์
32. ย่อมแย่งขัน ย่อมเอาชนะ
33. มองการณ์ไกล
34. เก็บความรู้ลึก
35. เครื่องขริม
36. ประกาศหรืออวดในความสามารถของตน
37. มีอารมณ์หนักแน่นมั่นคง
38. มีความภูมิใจและทรงงในตนเอง
39. มีความซัดผิตชอบ
40. มีความรณณะพยายาม
41. มีความคิดริ เริ่มสร้างสรรค
42. รู้จักกาละเทศะ
43. กระตือรือร้น
44. เป็นที่พึ่งได้
45. ใจค้ำหยาบหรือลอบถลาบาน
46. เปื่อเรื่อง เครื่องคางของยล่ง

ลักษณะของความเป็หหญิง

1. มีความรู้สึกไวต่อความต้องการของผู้อื่น
2. ตระหนักถึงความรู้สึกของผู้อื่น
3. ละ เอียดอ่อน
4. อารมณ์อ่อนไหวง่าย
5. ร้องไห้ง่าย
6. แสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย
7. เมตตา กรุณา
8. ง่ายส่งสาร
9. ยอช่วย เหลือผู้อื่น
10. เข้าใจผู้อื่น
11. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น
12. ให้อภัยผู้อื่น
13. เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย
14. ง่าย เกรงใจ
15. ง่ายปรนนิบัติ
16. ง่ายประจบ เอาใจ
17. ร่าเริง
18. มีชีวิตชีวา
19. อีอาบ
20. ง่ายวิตกกังวล
21. ตื่นเต้นง่าย
22. หวาดกลัวง่าย
23. ลู่ภาพ
24. อ่อนโยน

25. อิมง่าย
26. นิฮารมณีน
27. เรียบร้อย
28. อ่อนน้อม ไม้อดตัว
29. ปุ่มพวล
30. อัจฉา เก่ง
31. ใจน้อย
32. ฌเเล่ห้
33. น้ารัก
34. ชอบคลุกคลีและแสดงความรักต่อผู้อื่น
35. เห็นคุณค่าในสิ่งที่ผู้อื่นทำให้
36. ชอบนิเทศาผู้อื่น
37. รักเด็ก
38. ึ่งพหุผู้อื่น
39. ยอมผู้อื่น
40. รู้จักประนีประนอม
41. ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น
42. ึ่งพหุใจในสิ่งที่มียู่
43. เชื่อเรื่องโชคชะตาราศี
44. โหลเล เปลี่ยนใจง่าย
45. ชอบการเป็นขอ
46. ชอบปลอบใจผู้อื่น
47. ให้ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับบ้านและครอบครัว
48. เอาใจใส่ในความเจ็บป่วยของผู้อื่น
49. ่างขุศล
50. ขุศลาไพเราะะ อ่อนหวาน
51. เกร่งกำลัมา

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจาก กองการมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากทั้งหนังสือขอความร่วมมือไปติดต่อ นิตหมายกับโรงเรียน และคำเชิญการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเองตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2529 จนถึงวันที่ 5 กันยายน 2529 โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แจกแบบสอบถามให้นักเรียนคนละ 1 ชุด ซึ่งอาจเป็นชุดใดชุดหนึ่งใน 4 ชุด โดยที่ได้เรียงสลับกันไว้ล่วงหน้าแล้ว ดังนั้นในแต่ละห้องเรียนจะมีนักเรียนตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ชุดในจำนวนใกล้เคียงกัน
2. อธิบายวัตถุประสงค์ของการทำแบบสอบถาม และเน้นให้นักเรียนอ่านคำสั่งในแบบสอบถามให้ชัดเจน
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในกรณีที่ไม่เข้าใจ เมื่อเข้าใจแล้วจึงให้ลงมือทำโดยเน้นให้ทำโดยไม่มีกรรพรีกษาหรือกั้มและทำทุกข้อในแบบสอบถาม ไม่มีกรรจับเวลาในการทำ แต่โดยปกตินักเรียนใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที
4. ทดสอบความเข้าใจในการตอบแบบสอบถามของนักเรียน เมื่อเก็บแบบสอบถามคืนโดยสุ่มถามนักเรียนบางคนว่า ได้ทำแบบสอบถามชุดใด และนักเรียนเข้าใจคำสั่งในแบบสอบถามอย่างไร ซึ่งไม่พบว่ามีการ เข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากคำสั่ง

การ เตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้จัดกระทำกับข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อคัดลอก เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ และตรวจสอบจำนวนของนักเรียนย้าย หึ่ง ในโรงเรียนย้าย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา ในแบบสอบถามแต่ละประเภท แล้วเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเฉพาะในกลุ่มที่ยังขาดอยู่

2. ลงรหัสที่ไ้แทนค่าตอบในแบบสอบถามลงในแบบฟอร์มลงรหัส (Data Coding Form) แล้วนำไปบันทึกลงในม้วนเทป , เพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSSX) (SPSS, Inc. 1983 a, 1983 b) ในการคำนวณและวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนคุณลักษณะ แต่ละลักษณะในแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของแบบสอบถาม
2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในคุณลักษณะแต่ละลักษณะด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

ศูนย์วิทยพัชร์พยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย